

RECTOR
ACADEMIAE VITEBERGENSIS
ERNESTVS
FRIDERICVS
WERNSDORFIVS

S. S. THEOLOGIAE DOCTOR ET PROFESSOR
PVBLICVS ORDINARIVS ALVMNORVM
REGIO. ELECTORALIVM EPHORVS
INSTITVTVM

IO. GOTTFRIED MIETSCHII

OSSITIENS. MISN. LL. AA. M.
LIBERALITATIS WOLFRAMSDORFIAE MEMORIAM
ORATIONE ANNIVERSARIA

A. D. XIV. CAL. MAI. A. R. S. CIOIOCCCLXI
IN AVDITORIO MAIORI
CELEBRATVRI

CIVIBVS
ET STUDIORVM FAVORIBVS
COMMENDAT

*Praemittitur antiquitatum Germaniae specimen IV.
de originibus Alamannicis III.*

VITEBERGAE
PRELO EPHRAIM GOTTLLOB EICHSFELDI
ACADEMIAE A TYPIS.

Quod conditores noui limitis transrhenani,
ore Romano dicti, quo agri decumates
defendebantur, superiore inuestigatione
Traianum et Hadrianum deprehendimus,
aliunde amplius etiam illustrari potest.

Ostendimus uero ex VICTORIS epitome, et SCRIP-
PTORE HIST. MISCELLAE, quam uocant, officia
publica, et palatina, nec non militiae in eam formam
ab Hadriano constituta fuisse, quae paucis per Con-
stantinum immutatis Arcadii adhuc et Honorii
temporibus perseuerarit. Nec aliud SPARTIA-
NVS intellexit, quum ordinata officia et impendia
scripsit. Hoc autem quid fuerit, longe clarissime
exponitur in DIONIS reliquiis, a XIPHILINO fer-
uatis, quorum sententiam in compendium redige-
mus. Testatur igitur is, Aelium, dum prouincias
obit, curiosissime speculatum munitionum oppor-
tunitates, alias diruisse, quasdam nouas struxisse,
partem etiam ad magis idonea loca transtulisse;
praeterea, quaecunque ad uniuersum exercitum
pertinuerint, arma, machinas, fossas, castella, ag-
geres, summa diligentia ordinasse atque restituisse;
disciplinam demum militarem, tum in uita et mo-
ribus, quum in officiis, stationibus, et exercitiis,
prouidentissime correxisse. Quis uero non hinc
capiat, qua causa toties RESTITUTORIS elogium
in nummis eius signatum sit, quos larga manu pro-
ferunt ERIZZVS, BIRAGVS, SPANHEMIVS? Quis
etiam ob ea, quae praemisimus, non agnoscat,
coepta

coepta a Traiano in tam necessario limite opera, vbi certe barbari non sic fluminibus aut montibus separabantur, vt Raetiae, et Vindeliciae, et agrorum decumatum, securitati sufficeret, digna vel in primis cura sollertissimi principis fuisse? At enim, quod idem XIPHILINVS e DIONE adiicit, ea quae tunc ab Hadriano eum in modum instituta fuerint, perpetuae inde legis vim in re militari Romanorum habuisse, nonne fidem SPARTIANI atque VICTORIS in his, quae posuimus, praeclare defendet? Itaque VELSERVS etiam, scriptor grauissimus, l. VI. rer. Aug. Vindel. nouas demum rationes ingressus est, quod post Octauiani Caesaris aetatem istam mutationem dispositionis Raetiarum, quae in NOTITIA IMPERII quadam tenus superest, institutis his Hadriani adsignat. Sed possunt his, quae ille animaduertit, addi multo explicatiora. Nam vocabula ista sequioris aevi, quae in notitia occurrunt, virum eruditissimum per tam inuia et obsepta emergere haud permisere, et vetus inscriptio, sepius praesertim intellecta, nullum praesidium attulit. Res sic habet. DIONIS adseueratio, de Hadriani institutis aetate sua id est, sub Alexandro, adhuc durantibus, fide est dignissima; sed SCRIPTORIS EPITOMES de vitis Caesarum imperitiae, vt ex tanto interuallo temporum, et adulationis manifesta. Nam quod pauca a Constantino refert mutata, mire fallitur, vt notitia imperii, tota historia, veteres inscriptiones, et tot noua, nec antea

vsitata vocabula officiorum ostendunt. Imo disertum et planum nobis testimonium de ingenti mutatione sub Diocletiano perhibet LACTANTIUS, scriptor aequalis, de mort. persec. c. VII. p. 67. ed. Bauldri. *Et ut omnia terrore complerentur, prouinciae quoque in frustra concisae, multi, praesides et plura officia singulis regionibus, ac pene iam ciuitatibus, incubare; item rationales multi, et magistri, et vicarii praefectorum.* Vbi notabile CUPERI votum adscriptum legimus, ut aliquis haec diligenter illustret, et COLYMBVS plures auctoritates attulit. Quis ergo sibi persuaserit, formulas, prouinciis ab Hadriano datas et officiorum institutas rationes, obseruari deinceps solitas? De Raetia quidem, et adiunctis huic, Vindelicia, atque sinu isto imperii per agros decumates, videamus. Ab Augusti temporibus ad Vespasianum vsque prouinciam Caesaris, sub procuratore habitam, fuisse Raetiam, nec dum in duas diuisam, clare perspicimus e TACITO l. I. hist. c. XI. VELSERVS et CELLARIVS recte obseruant, Raetiarum post Hadrianum demum mentionem fieri; ideoque in TACITI Germ. princip. legi volunt: *Germania omnis a Galliis, Raetisque, et Pannoniis, Rheno et Danubio fluminibus; a Sarmatis Dacisque, mutuo metu aut montibus separatur.* Sed obseruanda est sermonis figura, qua in priore membro prouinciae, in altero populi referuntur. Vnde melius scribetur: *Raetiaque;* nisi illos audias, qui multitudinis numerum ferri respectu

Et Vindeliciae posse putant. Quae autem Hadrianus tunc ea in prouincia mutauerit, quum, perditis melioribus scriptoribus, nemo prodiderit, coniecturis solis indaganda sunt. Procuratores antea in ea fuisse, neque consulares aut legatos pr. pr., e TACITO monuimus. Accipiendi vero hi sunt ex Augusti instituto, qui praeter procurationem ipsam praesidium potestatem in tutioribus prouinciis habebant, quorum exempla post aliorum obseruationem SCHOEPFLINVS *Allat. Rom. Sect. II. c. I. §. III. not. i. p. 270.* collegit. Intelligitur id ex auxiliis, cohortibus, alijs, copijs Raeticis, quorum TACITVS meminit, praesertim *l. I. hist. c. LIX.* vbi nullam in *copijs Raeticis* moram fuisse, quo minus statim Vitellianis adiungerentur, scripsit, et *c. LXVII.* vbi *auxilia Raetica*, a Caecina missis nuntiis contra Heluetios excita, legionibus opposuit. Et *c. sq.* quando *Raeticae alae cohortesque* nominantur, et *iuentus* iis *Raetorum* subiicitur, hique omnes *ab exercitu*, qui legionibus constabat, distinguuntur; expresse loqui historicum patet, vt milites Romanos, qui tanquam sparsi variarum legionum numeri per alas et cohortes prouinciae, a qua nominabantur, praesidebant, adiuncta indigenarum iuentute, auxilijs adscripta, designet. Nec aliud IDEM respexit, quum *l. I. hist. c. XI.* vires prouinciarum comparans, Raetiam in iis numerat, quae *a procuratoribus cohibitae*, quo verbo certe praesidialis potestas clarissime exprimitur,

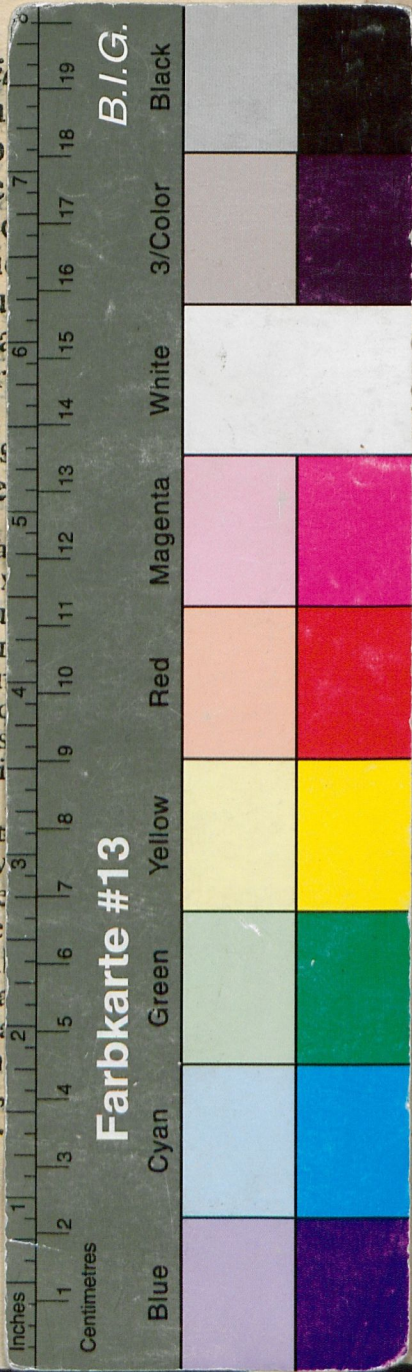
tur, quibus in milites quoque imperium erat, vicinos exercitus, id vero est, legionarii militis robur, respectare sint coactae. Et quomodo, vt, TACTIVS rursus memorat, l. III. hist. c. V., hoc ipso tempore Porcius Septimius, Raetiae procurator, incorruptae erga Vitellium fidei, reddere infestam Flauianis, in Noricum descendentibus, Raetiam potuisset, vt in latus etiam illud auxilia opponenda fuerint, nisi imperio intra prouinciam etiam praeditus fuisset? Simul illud quoque ex his recte a VELSERO colligi videtur, diu nondum legiones in Raetiam fuisse transductas; quod vero idem, a M. Aurelio deum legionem tertiam Italicam in ea locatam, non DIONIS solum auctoritate, sed antiquorum etiam monumentorum fide, confirmat, cui LVIII. post Hadrianum annis Claudius Lateranus, *legatus Aug. pro praetore* praefuisse in MONVM. AGR. AVG. IIII. legitur, satis liquet, sub Seuero non amplius procuratores, sed maioris imperii potestates, Raetiis praefedis; quando hic ipse Claudius, *legatus licet imperatoris pro praetore*, quia prouinciae non fit mentio, praeses non fuit, sed in exercitu tantum alterius ducis stationem habuit. At si nummi, et quem VELSERVS conspectui offert l. VI. rer. Aug., et quem e museo alio, typoque paullum diuersum, ANGELONVS protulit, superiore specimine memoratus, aquilam inter signa non praeferunt, haud inde sequetur, quod ille putat, copias sine integris legionibus designari. Sae-
pius

p^{ius} enim in numismatibus conspiciuntur adlocutiones quoque et donorum militarium distributiones sine aquilis, quae moueri, nisi in profectio-
ne aut expeditione vel triumpho, non consueuerant. Vnde in rebus post victoriam aut in pace gestis, nihil istarum imagine opus erat. Sed inscriptio exercitus, qui sine legione proprie et latine non cogitatur secundum mores veterum, vt modo e Tacito ostendimus, abunde euincit, sub Hadriano iam legiones in Raetia fuisse. Ipse primus induxerit, an a Traiano iam illic positas, noua praesidiorum dispositione melius ordinauerit, necdum liquido compertum habemus. Sed, si dicendum quod res est, ne Domitianus quidem habere Raetiam sine legionum praesidio potuisse videtur, si coniurationem Antonii, viribus Galliae et Germaniae interioris potissimum subnixi, cogitaueris. Quid? quod illa ipsa Germanorum multitudo, quae ad spem rerum nouarum, non aliunde potius erecta, in Danubii ripae propinquis bellum ciens, vt ab Hispania Traianus euocaretur rebellium vltor, vt e PLINIO superius cognouimus, non ex alia regione magis metui debuisse iudicanda fuerit? Coniecturae rationem e TACITO reddimus, qui l. III. hist. locis, quae iam adlata sunt, indicat, qualis Flavianorum de Germanis per Raetiam metus fuerit, vtpote Vitellii rebus studentibus, vt tempori insidiarentur, et l. eod. c. XV. diserte scribit: *simul ingens Germanorum vis per Raetiam timebatur.* Ita satis

fatis ponderis inesse his momentis ducimus, vt, semel inductis in prouinciam legionibus, ne illorum digressu suspectae regiones gentibus infestioribus patefierent, mutata iam imperia sub Traiano, et pro procuratoribus, vice praesidum fungentibus, quibus legatos imperatorum vnquam paruisse, nondum legimus, legatos consulares, aut praetorios, ex instituto Octauiani Caesaris, esse praepositos existimemus. Manca, edacis vetustatis iniuria, istorum temporum historia certiora adferre non permittit.

Viget inter nos HERMANNI WOLFRAMSDORFII, V. ILL. ET GENEROSS, memoria, qui, raro splendidissimae liberalitatis genere delectatus, honestarum artium cultoribus conuictum quotidianum supremo iudicio ordinauit. Pietati erga eius beneficia et merita, vt omnium alumnorum nomine gratias agendo faciat satis, IO. GOTTFRIED MIETSCIVS, LL. AA. M., V. PRAENOB., a. d. XIV. Kal. Mai. orationem maiore in auditorio publice habebit, de sollemnitatibus quinquagesimae paschalis et feriatae diei adscensionis Christi. NOSTRIS CIVIBVS qui studio religionis, a Christo, omnium principum et potestatum domino aeterno suaeque veritatis vindice potentissimo institutae, nihil esse prius aut antiquius, explorato sciamus, nihil adhortationum ad frequentiam conciendam necessarium ducimus; deum potius, cuius nutu cuncta imperia stant caduntque, supplices, vt exaudiant posteri, imploramus, rata et accepta esse sibi sinat, quae concipientur, vota, et patriam quoque nostram victoriarum Christi, dei pariterque hominis, participem faciat.

P. P. a. d. XVII. Kal. Mai. A. R. S.
c10 1000 LXI.

RECTOR
ACADEMIAE VITEBERGENSIS
ERNESTVS
FRIDERICVS
WERNSDORFIVS

S. S. THEOLOGIAE DOCTOR ET PROFESSOR
PUBLICVS ORDINARIVS ALVMNORVM
REGIO. ELECTORALIVM EPHORVS
INSTITVTVM

IO. GOTTFRIED MIETSCHII

OSSIENS. MISN. LL. AA. M.

LIBERALITATIS WOLFRAMSDORFIAE MEMORIAM
ORATIONE ANNIVERSARIA

A. D. XIV. CAL. MAL. A. R. S. CIOICCLXLI

IN AVDITORIO MAIORI

CELEBRATVRI

CIVIBVS

ET STUDIORVM FAVORIBVS

COMMENDAT

*Praemittitur antiquitatum Germaniae specimen IV.
de originibus Alamannicis III.*

VITEBERGAE
PRELO EPHRAIM GOTTLOB EICHSFELDI
ACADEMIAE A TYPIS.

